

2
centy

G O N I E C

4
hal.

Wychodzi codziennie o 12. w poł.
REDAKTOROWIE:
Stanisław Tokarski i Stanisław Brandowski.

PRENUMERATA:

<p>We Lwowie: miesięcznie 1—K z odnośnikiem do domu 1 50 Numer pojedynczy 4 halerzy</p>	<p>Na prowincyi: miesięczn. z przes. pocztową 1 50 K kwartalnie 4 50 Numer pojedynczy 6 halerzy</p>
---	---

Zagranicą, 3 franki miesięcznie z przesyłką pocztową

<p>Ceny ogłoszeń: 20 halerzy za 1-szpaltowy wiersz petitem</p>	<p>Redakcyja i Administracyja: Lwów, Zimorowicza 1. 17. Numer telefonu 740.</p>	<p>Drobne ogłoszenia po 4 hal. od wyrazu. Najmniejsze ogłoszenie 40 hal.</p>
--	---	--

Czytelnikom naszym

zwracamy jeszcze raz uwagę, że wszelkie przesyłki adresowane „Goniec Polski“ uważać należy za przepade, gdyż odbiera je ks. Gorazdowski, a pisma pod tym tytułem wydawać mu nie wolno.

Prosimy zatem, tak listy jak i przekazy pieniężne adresować: „Goniec“, Lwów, ul. Zimorowicza 17, przyczem zwracamy uwagę, że miesięczna prenumerata „Gońca“ kosztuje wraz z przesyłką pocztową 1 kor. 50 hal., numer pojedynczy na prowincyi 3 ct., we Lwowie zaś 2 ct.

Co dzień niesie?

(Do ryciny na 1 str.).

Cesarz Wilhelm, jak to doniosły wczorajsze telegramy, zamówił sobie własny posąg u jednego z najwybitniejszych rzeźbiarzy paryskich. Do posągu tego sam wydał dyspozycje: ma on być wykuty w marmurze, większej niż naturalnej wielkości, cesarz zaś przedstawiony będzie w klasycznej nagości jako rzymski imperator, w todzie tylko, w peruce o długich krętych lokach i z wywiksowanemi do góry wąsami. W rękę trzyma buławę, pod krzyżacką stopą ziemię całą, u nóg swoich ma sowę, symbol mądrości i sztuk pięknych. Pomnik ten ustawiony będzie w wielkiej sali posiedzeń berlińskiej Akademii Umiejętności..

Dobra to dla nas wiadomość, że Wilhelm II. sam sobie posągi wznosi. Zupełnie to samo robili Nero, Kaligula, Dyoklecyan i wielu innych smutnej pamięci imperatorów rzymskich. Historia nazywa to szaleństwem cesarów.

Model tego posągu jest obok na rycinie. Nie trzeba być znawcą sztuki i esteta, aby na jego widok zbaraniać. Imperator, toga, nagość, wieniec laurowy — na to zgoda. Ale do tego francuska peruka „allonge“ z czasów Ludwika XIV. w. i wąsy w szpic „est ist erreicht!“ — to wszystko razem wzięte jest bardzo wesołe, bardzo kadcuczne, i tylko Wilhelmowi II. podobne.

Ciekawą będzie uroczystość odsłonięcia pomnika. Zapewne odsłoni go sam cesarz i samego siebie w odpowiedniej oracyi wielbić będzie. Bo wypadła mu być konsekwentnym. Konsekwentnym aż do absurdu.

Szczęśliwy cesarz, którego podani patrzą spokojnie na te rzeczy, ale nieszczęśliwy to naród, którego władca takie kawały wyprawia. Bo gdy dworacy Fryderykowi Wielkiemu proponowali pomnik za życia, ten swoją długą łaskę połamał na grzbiecie szambelana von der Rhoden. Stary, rubaszny żołnierz był przekonany, że kpią sobie z niego. A przecież Fryderyk wygrał tyle wojen i tak bardzo rozszerzył granice swojego państwa, pod-

czas gdy Wilhelm II. wystrzelał trochę Kabylów i kupił od Anglików wysepkę Helgoland, która się kruszy, i do stu lat zniknie zupełnie pod powierzchnią morza.

Taki cesarz — stawia sobie pomniki — z marmuru — w Akademii Umiejętności.

Życzymy kulturze niemieckiej takich pomników miliony. Im więcej ich

będzie, tem lepiej dla nas. Niech świat, niech historia widzi, kto nas wywłaszcza i kto za polski pacierz katuje dzieci nasze!

„Liebchen“ sam sobie..

**STARY KURACYJNY
KONIAK FRANCUSKI**

wyrobu firmy Prunier i Ska w Cognacu, naturalny destylat z mocnego wina francuskiego, wielką butelkę po 6 koron poleca firma **Jan Musiński, Lwów, Grodzickich 3.**

Walka z alkoholizmem.

Ogólne zło ekonomiczne wyrażające się w niedostatku i nędzy, każe nowożytnemu społeczeństwu szukać przyczyn złego i środków ratunku.

Dyagnoza ekonomistów rozróżnia trojaki powody zła ekonomicznego, a mianowicie: konieczność przyrody, jak choroba, pożary, kalectwo, starość, śmierć; błędy człowieka, jak lenistwo, marnotrawstwo, namiętność do gry, zbrodnia i wreszcie warunki społeczne i ekonomiczne, jak przymusowe bezrobocie, nadmierne podatki i t. p.

Są to trzy główne przyczyny nędzy. Jednakowoż powyższa klasyfikacja jest, jak każda klasyfikacja arbitralna, bo niewątpliwie istnieją różne inne jeszcze odcienia przyczyn, które często znajdują się w nader ścisłym związku z głównymi powodami nędzy.

Do takich należy bezsprzecznie jedna z najgorszych i najwstrętniejszych wad ludzkich: pijaństwo.

Nałogowi temu ulegają zazwyczaj ludzie słabego, chwiejnego charakteru, których bardzo często jedno zaciągnięcie do szynku, lub pokoju śniadankowego, jedna szklanka absyntu mogą wykołocić na całe życie.

Są ludzie, którym się wydaje, że alkoholizm jest jedyną i najważniejszą przyczyną wszystkiego złego i wszelkiej nędzy. Takie twierdzenie jest przesadą, bo na pogorszenie ekonomiczne,

nie oddziaływa jedna tylko przyczyna, ale wszystkie razem, jakkolwiekby ich ścisły związek pozornie był niedostrzegalnym.

Jednakże nie ulega kwestyi, że pijaństwo gra bardzo wielką rolę w ogólnym upadku społecznym. Cyfrowo nie da się wpływ i skutki pijaństwa dołączyć oznaczyć, mimo wielorakich prób statystycznych, a to dlatego, że ludzie nie lubią się przyznawać do tego nałogu.

Są wszakże pewne wskazówki. I tak np. w roku 1894-tym zwołano ankietę, dotyczącą biednych zamieszkałych w Londynie, w Niemczech i w Stanach Zjednoczonych, która wykazała, że na 18.000 biednych, przyczyną nędzy było pijaństwo, w 1980-ciu wypadkach, co stanowi 11 procent. — W rzeczywistości jednak, cyfra ta musiała być znacznie wyższą.

Jak na każdym polu socyalnej dążności do poprawy złego, tak i do walki z alkoholizmem, rujnującym ludzką, wstępuje w szranki inicjatywa jednostek i solidaryzm społeczny, przez tworzenie stowarzyszeń wstrzeźliwości.

Zapatrywania na korzyść społeczną działalności takich stowarzyszeń są podzielone.

I tak np. Spencer, Vilfredo, Pareto i inni twierdzą, że te stowarzyszenia nietylko nie przynoszą korzyści, lecz przeciwnie zwiększają zło społeczne, gdyż tworząc sztuczne ochrony dla ludzi słabych charakterów, przy-

czynniają się do zanikania siły osobistej i liczenia na siebie samego. Ci ekonomiści liberalni i darwiniści sądzą, że lepiej dla ludzkości będzie, gdy słabi, nie mając ochrony przed złem, jakim jest nałóg pijaństwa zaginą, bo świat tylko do silnych należeć powinien.

Inni znów mówią przeciwnie, że przy ochranianiu ludzi słabej woli pomocą stowarzyszeń wstrzeźliwości niema mowy o usunięciu ważnego w społeczeństwie czynnika wysiłku osobistego. Słabym naturom nie powinno społeczeństwo pozwolić, by marnie zginęły, gdyż takie postępowanie byłoby zaprzeczeniem całej cywilizacji. Wszak każdy postęp był zawsze ochroną przeciwko bólowi, które najwięcej dokuczały słabym; więc i ochronienie ludzi słabych przed pijaństwem pomocą stowarzyszeń antyalkoholicznych jest postępem, przynoszącym korzyść całej ludzkości. I to zapatrywanie jest zupełnie słusznem.

Lecz w walce z pijaństwem sama inicjatywa prywatna wystarczyć nie może.

Zrozumiano to w krajach o wyższej kulturze i tak np. w Anglii wniesiony został do Izby Gmin projekt rządowy, zdążający do stopniowego zmniejszenia liczby wyszynków. Rząd angielski działał w tej sprawie pod naciskiem opinii publicznej, która widząc straszne spustoszenia wyrządzone przez alkoholizm, dopóty zwoływała meetyngi (wiece) i przez uchwalane masowe rezolucje

domagała się ustawowej ochrony przed pijaństwem, dopóki wreszcie reprezentant rządu nie oświadczył przed rokiem deputacyi stu delegatów Izby niższej, że kwestyę wstrzeźliwości uważa jako jedną z pierwszorzędných w szeregu reform społecznych.

I u nas już się budzi ten zdrowy kierunek społeczny. Lecz niestety nie jest on jeszcze w wielu warstwach naszego społeczeństwa zrozumianym.

A przecież może nigdzie tak, jak u nas, z powodu pijaństwa nie giną ludzie w nędzy, zapiekają więzienia, szpitale i domy rozpusty, — może nigdzie tyle kobiet i dzieci nie cierpi niedostatku wskutek pijaństwa ojców, mężów i braci, pijaństwa najbardziej w dni świąteczne wzrastającego.

Sejm krajowy jest tem ciałem ustawodawczem, od którego zależy zmiana tych opłakanych stosunków na lepsze, — ale społeczeństwo samo powinno silnie zaznaczyć swą wolę w tym kierunku. Dlatego ciągle i wszędzie, po całym kraju i jak najliczniej powinny jednostki obywatelskie, organizacje i związki zwoływać wiece i zasypywać posłów sejmowych rezolucjami, opatrzonemi tysiącami podpisów kobiet, mężczyzn i dzieci z żądaniem uchwały, nakazującej bezwzględne zamykanie szynków we wszystkie święta i niedziele, od godz. 6-tej w sobotę wieczór, do godz. 6-tej rano w poniedziałek. *Prawdzie.*

JUTRZENKA POLSKA

DWUTYGODNIK ILLUSTROW. NAUCE I ROZRYWCE
MŁODZIEŻY POŚWIĘCONY. WYCHODZI ROK IV-TY.

Jutrzenka Polska zawiera bogatą treść literacką, zabawki naukowe, zagadki, rebusy, szarady i t. p. wszystkie w formie przystępnej, o treści religijnej, polskiej. Do każdego numeru bezpłatny dodatek powieściowy. Ilustracje pierwszorzędnej wartości. **OKAZOWE NUMERA BEZPŁATNIE.**

Jutrzenka Polska kosztuje rocznie 6-80 koron, półrocznie 3-60 koron z przesyłką pocztową.

REDAKTOR:
STANISŁAW
TOKARSKI

Adres Administracji
i Redakcji: Lwów,
ulica Hausnera 1.7.

TANIEJ NIŻ WSZĘDZIE!

Znakomite Płótna Korczyńskie

i wszelkie inne wyroby tkackie.
Również silne materye na ubrania, dla każdego
stanu i na każdy czas poleca:

TKALNIA JÓZEFA JÓRASZA

pod opieką Najśw. Rodziny 1713
w KORCZYŃKACH obok Krosna (Galicya).

Na żądanie próbki z oceną darmo i oplatnie.

KAZIMIERZ GERGOVICZ

PRZEDTEM ANTONI KOZŁOWSKI

WE LWOWIE, ULICA HALICKA 16.

SKŁAD PAPIERU

przyborów do pisania, rysowania

i malowania, Towarów galanteryj-
nych i uzjęt sztuk pięknych.

HOTEL KRAKOWSKI w centrum miasta, opodal stacyi
kolei konnej i elektrycznej, po-
leca P.T. Pu-
blichności —
Czcigodnemu Duchowieństwu kilkadziesiąt
elegancko, na modę europejską, urządzonych
pokoi od 1 K 60 h za dobę lub miesięcznie
podług umowy. Pierwszorzędna restauracya
w hotelu. O liczne odwiedziny uprasza Zarząd.

M. KUCZABIŃSKI
LWÓW
UL. WAŁOWA 112.

**SKŁAD RAM, GA-
LANTERYI i Obrazów**

poleca się do wykonania
wszelkich robót w zakres
ten wchodzących

ZNANE Z DOBROCI

SZYNKI

jak również wszel-
kie wędliny poleca

MASARNIA

TEOFILA BANASIA

Lwów: Jagielloń-
ska 16 i Żółkiew-
ska 65. Zamówie-
nia z prowincyi
odwrotnie.

NA SEZON WIOSENNY

POLECAJĄ GORSETY

RĘKAWICZKI

J. CZERNICKI i M. OLSZEWSKI

LWÓW, RYNEK 21. 534

Byt

2435

Baczność!

zapewniony ma każdy u nas i łatwo za-
zarabia **koron 18 do 25 tygodniowo**
bez względu na płeć, wiek lub oddalenie.

Blizszych wiadomości udziela:

Przedsiębiorstwo fabryczne wyrobów
trykotowych we Lwowie, ul. Kofałtaja 2.

Bez konkurencyi i

WANNY CYNKOWE

trwale, po 7 zlr. gdzie

indziej te same 10 zł.

poleca swego wyrobu

WOJCIECH ZAJĄC

Lwów, Ossolińskich 14.
Ilustrowane cenniki na
żądanie gratis. 325

